

Matr. nr. 12 a Aalsbo by Rørup

“Kiels høj” (Andreasholm)

Fæster		Jens Olufoen		
Fæster		Jørgen Andersen		
Fæster		Peder Jørgensen Dorethe Hansdatter		d. 18/6 1748
Fæstebrev	2/11 1763	+	Lars Andersen Kirsten Pedersdatter	f. 1732 d. 2/5 1796 f. 25/6 1733 d. 30/1 1801
Gården lå i Aalsbo by ved siden af matr nr. 8a, og blev i 1794 udflyttet til Kiels høj mark				
Fæstebrev	4/1 1805	+	Anders Larsen Christiane Henriksdatter Wilhelmine Rasmusdatter	f. 21/3 1764 d. 22/4 1841 f. 3/2 1765 d. 10/10 1814
Fæstebrev	14/9 1837	+	Lars Andersen Maren Andersdatter	f. 28/8 1802 f. 21/10 1817 d. 23/4 1869
Forvalter			Christian S. Thomsen Maren Jørgensen	f. 8/2 1834 Allested sogn f. Odense
Forpagter	6/5 1871		Christian Rasmussen Mægaard Mine Petrine Mægaard	f. 1833 Nidløse Kolbæk f. 3/12 1843 d. 9/1 1871
Forpagter	15/12 1874 / 26/1 1875 Tinglyst 30/1 1875		Georg Severin Krag Gutta Krag f. Saubray	f. 25/6 1835 Selsted f. 3/10 1836 Næstved
Skøde	3/9 1927		Keld Lachte	

No. 20 F5tes 24 s.

1763

Udskrift
Af
Erholms Fæste Protokol

Jeg underskrevne Wilhelm Frederik Farenhorst
Til Billeskov

Kiendes hermed at have stæd og fæst, ligesom jeg og stæder og fæster til min Ladefoged Lars Andersen barnefødt i Hjerup, en min gård udi Aalsbo af hartkorn nye matrikel 5 tdr. 6 skp. 1 fjk. 1 alb., som Peder Jørgensen hafde udi fæste og nu samme oplader, på de vilkår at han ægter hans datter Kirsten Pedersdatter, hvilken gård med al jord og grund af tilliggende, førnævnte Lars Andersen sin livstid må have, nyde og bruge på de vilkår, at han forsvartlig forestår bygninger og besætningen i god stand vedligeholdes, alle Kongl. skatter og kontributioner der af i rette tid svarer og betaler, det årlige landgilde til hver års Martini, sit herskab yder hornning, nemlig byg 12 skp. lidt havre 10 skp., smør 1 fed lidt penge 3 sk høns $\frac{1}{2}$ penge 4 sk. hør $\frac{1}{2}$ tdr. havre $\frac{1}{2}$ tønde, hornningen og arbejdet tilbørligen at give og forrette, eller når af husbonden ej in natura forlanges skulle da ved i alt at betale årlig til 1st maj penge 4 Rd. og desuden tillige at gøre den anpart hornning og ægter med videre, ligesom hans formand forhen gjort haver, samt retter sig efter Kongl. lov og forordninger, alt under sit fæstes forbyrdelse. Og som Peder Jørgensen har frastået og opladt gården som meldt til Lars Andersen, så nyde han hos ham og sin datter Kirsten Pedersdatter i gården sit ophold og underholdning søger dug og disk hos dem, men skulle han derved i tide ej finde sig fornøjet, om han overlever sin datter, nyde han hos efterkommende i gården, ikke alene fri hus værelse, men og til ophold livstid årlig 12 skæpper rugmel 12 skp. bygmalt, en halv ørting smør 2 lsp. Flæsk, 2 fed gær 3 skp. boghvedegryn, og til ildebrændsel 5 til 6 læs tørv. Forømmeldte fæsteren Lars Andersen, haver ved tiltrædelse udi gården annammet den besætning og sæd i fuldkommen stand, efter Kongl. forordning, som han eller arvinger er ansvarlig for at skal blive vedligeholde og med videre, være ved og i gården, og i øvrigt med lydighed imod sin husbond, og hans udsendte bud at forholde og ellers udi alle andre måder, at rette sig efter Kongl. allernådigste lov og forordninger under dette hans fæstes forbyrdelse. Det akkorderede fæste, er nu afbetalt.

Til bekræftelse under min hånd og signette.

Billeskov d. 2den november 1763

W. Farenhorst.

L. S.

Udskriftens rigtighed bekræftes.

Kamp.

1805

Jeg Christian Ernst Cederfeld de Simonsen
Til Stamhuset Erholm og Søndergaard

Gjør vittterligt : at have stædt og fæst ligesom jeg og hermed stæder og fæster til Anders Larsen barnefødt i Aalsbo, den fra byen Aalsbo udflyttede gård Andreasholm kaldet, som hans fader afgl. Lars Andersen sidst beboede og fradøde, hvilken gård af hartkorn ager og eng 6 tdr. 1 skp. må bemeldte Anders Larsen må nyde, bruge og livstid besidde med fæsterrettighed efter loven, og det på efterskrevne akkorderede konditioner: 1. At han deraf svarer og udreder i rette forfaldstider alle Kongl. skatter, som er eller herefter påbuden vorder, herunder alle personelle skatter af sig og hustru, samt de i gården sig opholdende folk og familier er indbegrebne, item de årlige landgl. efter jordebogen at yde og betale som er penge 8 Rd. $\frac{1}{3}$ skilling byg 4 skp. og havre 12 skp. $\frac{2}{3}$ fr. 2. At han ifølge hans eget ønske og forlangende til det Kongelige Rentekammer fordrer til Søndergaard Kovedgaard (i stedet for til Erholm) halvgårdshovning i overensstemmelse med medfølgende verificeret kopi af Søndergaard hovnings forening uden klagemål. 3. At han bliver ansvarlig til gårdens samtlige bygninger, som for størstedelen af nye var opbygte, dets vedligeholdelse uden brøstfældighed, samt dens besætning og inventarium, item æde og sædekornet uden mangel, hvilket han efter vedhæftede syns og taksations tingsvidne er bleven overleveret i komplet stand, at han gøder og tilbørlig dyrker gårdens samtlige jorder, og når samme skal henlægges til hvile, da med kløverfrø at besås, engene, tørvemoserne og gærdselskoven at hæve og forbedre, plante pile, frugttræer og 20 farve levende gærde årlig, hvilken plantning han forsyner med et rissgærde på begge sider for at fremme dens hurtigere vækst. 5. At han betaler den ordinære og ekstraordinære brandkontingent af den summa som gårdens bygninger i Landets Almindelige Brandkasse er forsikrede for, samt bestandig at vedligeholde det befalede brandtøj og efterleve brand anvisningerne. 6. At han istandsætter og årlig vedligeholder alle de hans fæstegård tildelte eller herefter tildelende vejs parter og sammes sneøsning at forrette hvor det ham ligeledes kan tilfalde når han derom vorder tilsagt, samt at gå på klapjagt når forlanges. 7. At han forretter den samme villighed for sin Sognepræst som hans fader har forrettet, så og til Præsten og Degnen at yde og betale deres rettigheder i overensstemmelse med de kongel. anordninger. 8. At han i et og alt befordre gårdens og sit Herskabs gavn som en hørsommelig fæstebonde efter de Kongl. anordninger er pligtig, hvilken han altid bør holde sig efterrettelig og til den ende at være mig og mine Betjente hørig og lydig alt under dette hans fæstebrevs fortabelse. Indfæstningen er ham men ikke hans eftermand erlagt mig af hans sal. Fader var behjælpelig ved gårdens udflytning eftergivet.

Dets til bekræftelse under min egen hånd og fortrykte signette.

Erholm den 4 jan. 1805

Cederfeld de Simonsen

Overstående som er ligelydende med det mig meddelte originale fæstebrev herved var vedhæftet de derudi påberåbte dokumenter, lover og forpligter jeg mig til at holde mig efterrettelig i alle dele, hvilket under min hånd tilstås.

Andreasholm ut supra

Anders A. L. S. Larsen

Til vittterlighed.

E. Jacobsen   Hans Beier Ladefoged.

Fjerde Klasse

84 Rigsbankskilling Sølv

1837

Kans Christian Joakim Cederfeld de Simonsen
Besidder til Stamhuset Erholm og Søndergaard

Gjør vittterligt : at have stædt og fæst, ligesom jeg også hermed stæder og fæster til Lars Andersen som er barnefødt i Andraasholm bemeldte hans fødegård der i sin tid er udflyttet fra Aalsbo, og som faderen Anders Larsen til ham godvilligt afstår og oplader, hvilken gård med tilliggende for hartkorn ager og eng 6 tønder 1 skæppe = fjk. = alb. bemeldte Lars Andersen så længe han lever og hans hustru efter hans død så længe hun hensidder i enkestand, må nyde, bruge og besidde med fæsterettighed efter loven på følgende derfor bestemte vilkår. 1. At han deraf svarer, udreder og til rette forfaldstider betaler uden restance, såvel alle reelle og personelle skatter og kontributioner, kommuneafgifter, byrder og præstationer som nu er eller herefter vorde påbudne, tilligemed såvel ordinære som ekstraordinære brandpenge af den assurance summa hvorfor bygningerne er eller mulig forandret vorde forsikrede i den almindelige Brandkasse, som og den årlige landgilde til hvert års Mortensdag, der så længe faderen lever bliver som hidtil 8 Rd. 1/3 sk. Sølv 4 skæpper bygg 12 2/3 skæppe havre, men efter dennes dødelige afgang otte Rigsbankdaler Sølv i penge en tønde bygg og to tønder havre samt to par kyllinger. 2. At han bliver ansvarlig til gårdens samtlige bygninger, besætning, inventarium samt æde og sædekorn i overensstemmelse med den syns og overleveringsforretning som er dette fæstebrev vedhæftet og som inden retten er afhjemlet den 21 forrige måned. 3. At han til Hovedgården Søndergaard forretter som hidtil en halvgårdshovning overensstemmende med hovedforeningen af 14 maj 1792 som i afskrift er dette fæstebrev vedhæftet, så længe hovedi forlanges in natura, men i tilfælde af dette skulde vorde ophørt eller ejeren ville foretrække derfor at nyde godtgørelsen i penge, da skal denne derfor betales til hvert års i maj i hovningspenge 25 Rd. Sølv skriver fem og tyve Rigsbankdaler i Sølv samt dertil forrette to kørseler på en af Hovedgårdene på hver 3 mile med egen befordring uden nogen betaling, såfremt i øvrigt det Kongl. Danske Kancellie med hensyn til at Godset er Stamhus intet finder at erindre mod sådan forandring og godtgørelse. 4. At han tilbørligt gøder, dyrker og driver gårdens tilliggende jorder, besår disse med kløver når de udlægges til hvile, hæver freder og forbedrer efter mulighed gårdens skov eng og tørveskær og intet deraf eller af gårdens tilliggende forringer varig formindsker, lægger vied på varigt hegn efter forordning af 29 oktober 1794, samt holder tilbørligt hegn og fred med sine naboer. 5. At han nøje efterlever og opfylder den med faderen indgåede og oprettede aftægtskontrakt, samt går med på klappejagt efter tilsigelse ligesom godsets øvrige fæstere. 6. At han i øvrigt befordre gårdens og sit herskabs gavn og bedste, som en hørsommelig fæster er pligtig, samt rette og forholde sig efter loven og anordningerne, og til den ende viser sig hørig og lydlig mod Stamhusets Besidder og Betjente. Alt dette og for enhver enkelt punkt at efterkomme og efterleve under fæsterettighedens fortabelse og under lovhjemlede tvangsmidler.

Indfæstningen er betalt med 500 Rd. Skriver fem hundrede Rigsbankdaler. Thi meddeles således dette fæstebrev hermed under mit og kurators navn og segl.

Erholm den 14 september 1837

Cederfeld de Simonsen

Bentson
Kurator

I 1662 sælger Kongen Kindsraul slot til Landsdommer på Fyn Jens Lassen. Med i købet var nogle gårde i Aalsbo. En af dem var matr. nr. 12 som var fæstet til Jens Olufsen. I 1682 bliver der ved en kommissionsundersøgelse opdaget at Jens Lassen havde snydt Kongen for 163000 Rigsdaler og derfor tog Kongen Kindsraul slot tilbage.

Den 20/11 1719 sælger Kongen matr. nr. 12a til Anna Margrethe Lassen sammen med 5 andre gårde i Aalsbo. Fæsteren var ved salget Jørgen Andersen. Gårdene bliver den 29/12 1728, af søsteren Abel Catharina Lassen solgt til Sognepræst i Brenderup Anders Lauritsen Kvind der ejede Billeskov Kovedgaard. Indtil 1759 var matr. nr. 12a en anpart af en tvillinggård der lå i Aalsbo by ved siden af matr. 8 a (Kildegaard). Ved et mageskifte blev den ene halvdel af tvillinggården flyttet over på den anden side af byvejen og er i dag matr. nr. 9 a. Fæsteren var da Peder Jørgensen der havde overtaget fæstet efter sin fader. Ved giftermål med Peder Jørgensens datter Kirsten Pedersdatter overtog Lars Andersen fra Kjerup, som var Ladefoged på Billeskov Gods, fæstet. Wedelsborg gods køber Billeskov den 11 juni 1777 og ved et mageskifte med Erholm og Søndergårde i 1784 får Erholm 9 gårde og 2 huse i Aalsbo, og i mellem dem er matr. nr. 12 a.

Ved udskiftningen af Aalsbo by i 1794 blev gården flyttet ud på Kielsøj mark og fik da navnet Andreasholm. Den 4/1 1805 overtager Lars Andersens søn Anders Larsen fæstet. I 1837 den 14 september overlader Anders Larsen frivilligt fæstet til sin søn Lars Andersen. Omkring 1859 fratræder Lars Andersen fæstet og køber matr. nr. 13a i Aalsbo by. Erholm sammenlægger da gårdene Mathiasholm og Andreasholm til en gård der får navnet Kielsøjgaard. Erholm driver herefter selv gården med en forvalter (Christian S. Thomsen) indtil den 14/9 1837 hvor den bortforpagtes til Christian Rasmussen Mægaard som var barnefødt i Nidløse ved Kolbæk. Den 15/12 1874 bortforpagtes gården på ny til Georg Severin Krag. der var søn af Præsten i Selsted. Gården sælger Erholm og Søndergårde den 3/9 1927 til Keld Løchte.